

Καλλιεργούμε τη φιλαναγνωσία

Σύμφωνα με τον Άγγλο δοκιμιογράφο, Joseph Addison, «το διάβασμα είναι για το μυαλό, ό,τι η γυμναστική είναι για το σώμα».

Η φιλαναγνωσία, η αγάπη δηλαδή για το βιβλίο, έχει αποδειχθεί ότι βοηθά σε όλες τις πτυχές της ανάπτυξης του παιδιού.

Κατ'αρχάς, η ανάγνωση βιβλίων βοηθά στην ανάπτυξη μίας πιο κοντινής σχέσης του γονέα με το παιδί. Για να γίνει αυτό σαφές, ας αναλογιστούμε μία εικόνα: ο γονέας και το παιδί είναι μαζί, αγκαλιασμένοι πάνω από ένα βιβλίο, ακούν τις ίδιες λέξεις, βιώνουν αντίστοιχα συναισθήματα, μοιράζονται τις ίδιες εμπειρίες, δημιουργούν με τη φαντασία τους αντίστοιχες εικόνες.

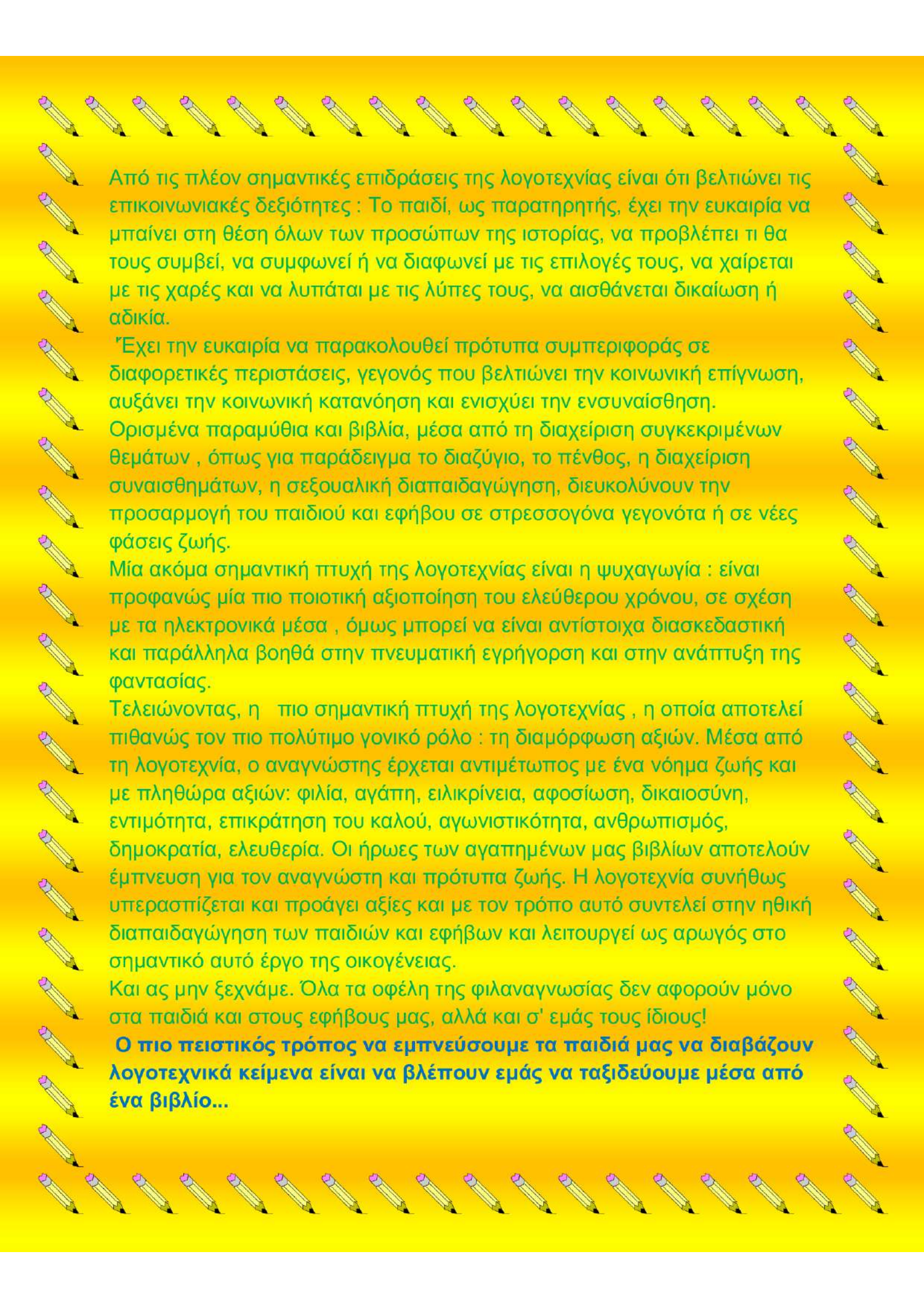
Επιπλέον, όπως έχει αποδειχθεί ερευνητικά, οι μαθητές που είχαν εκτεθεί σε ανάγνωση από τη βρεφική και προσχολική ηλικία είναι περισσότερο πιθανό να αποδώσουν ικανοποιητικά σε όλες τις πτυχές της επίσημης δημόσιας εκπαίδευσης.

Σχετικά με το γλωσσικό επίπεδο, μέσα από τη λογοτεχνία εμπλουτίζεται το λεξιλόγιο και βελτιώνονται οι λεκτικές δεξιότητες, ικανότητες που το παιδί θα αξιοποιήσει τόσο στον προφορικό λόγο, όσο και στην παραγωγή γραπτού λόγου.

Επίσης, η ανάγνωση λογοτεχνικών κειμένων ή παραμυθιών ενισχύουν τη μνημονική ικανότητα, καθώς ο αναγνώστης πρέπει να παρακολουθεί την πλοκή και τους χαρακτήρες, όπως και να ανακαλεί προηγούμενες εμπειρίες τους, ώστε να είναι σε θέση τις συνδέει με τις επόμενες.

Παράλληλα, σε όλη αυτή τη διαδικασία αυξάνεται ο χρόνος της συγκέντρωσης προσοχής.

Μέσα από την ανάγνωση βιβλίων, ενισχύονται οι Δεξιότητες της λογικής σκέψης: η λογοτεχνία βοηθά δηλαδή στην εξαγωγή συμπερασμάτων και στην αναγνώριση αιτίας - αποτελέσματος. Ουσιαστικά, κάθε βιβλίο περιλαμβάνει διαφορετικά κοινωνικά σενάρια. Μέσα από την παρατήρηση και ταύτιση με τους χαρακτήρες ηρώων, ο αναγνώστης παρακολουθεί τα αποτελέσματα των πράξεών τους, προβλέπει τις συνέπειες των επιλογών τους, εξάγει συμπεράσματα για τη συμμετοχή τους στην έκβαση της ζωής τους και κατ' επέκταση τους χρησιμοποιεί ως ένα μοντέλο προς μίμηση ή προς αποφυγή.

Από τις πλέον σημαντικές επιδράσεις της λογοτεχνίας είναι ότι βελτιώνει τις επικοινωνιακές δεξιότητες : Το παιδί, ως παρατηρητής, έχει την ευκαιρία να μπαίνει στη θέση όλων των προσώπων της ιστορίας, να προβλέπει τι θα τους συμβεί, να συμφωνεί ή να διαφωνεί με τις επιλογές τους, να χαίρεται με τις χαρές και να λυπάται με τις λύπες τους, να αισθάνεται δικαίωση ή αδικία.

Έχει την ευκαιρία να παρακολουθεί πρότυπα συμπεριφοράς σε διαφορετικές περιστάσεις, γεγονός που βελτιώνει την κοινωνική επίγνωση, αυξάνει την κοινωνική κατανόηση και ενισχύει την ενσυναίσθηση.

Ορισμένα παραμύθια και βιβλία, μέσα από τη διαχείριση συγκεκριμένων θεμάτων , όπως για παράδειγμα το διαζύγιο, το πένθος, η διαχείριση συναισθημάτων, η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, διευκολύνουν την προσαρμογή του παιδιού και εφήβου σε στρεσογόνα γεγονότα ή σε νέες φάσεις ζωής.

Μία ακόμα σημαντική πτυχή της λογοτεχνίας είναι η ψυχαγωγία : είναι προφανώς μία πιο ποιοτική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, σε σχέση με τα ηλεκτρονικά μέσα , όμως μπορεί να είναι αντίστοιχα διασκεδαστική και παράλληλα βοηθά στην πνευματική εγρήγορση και στην ανάπτυξη της φαντασίας.

Τελειώνοντας, η πιο σημαντική πτυχή της λογοτεχνίας , η οποία αποτελεί πιθανώς τον πιο πολύτιμο γονικό ρόλο : τη διαμόρφωση αξιών. Μέσα από τη λογοτεχνία, ο αναγνώστης έρχεται αντιμέτωπος με ένα νόημα ζωής και με πληθώρα αξιών: φιλία, αγάπη, ειλικρίνεια, αφοσίωση, δικαιοσύνη, εντιμότητα, επικράτηση του καλού, αγωνιστικότητα, ανθρωπισμός, δημοκρατία, ελευθερία. Οι ήρωες των αγαπημένων μας βιβλίων αποτελούν έμπνευση για τον αναγνώστη και πρότυπα ζωής. Η λογοτεχνία συνήθως υπερασπίζεται και προάγει αξίες και με τον τρόπο αυτό συντελεί στην ηθική διαπαιδαγώγηση των παιδιών και εφήβων και λειτουργεί ως αρωγός στο σημαντικό αυτό έργο της οικογένειας.

Και ας μην ξεχνάμε. Όλα τα οφέλη της φιλιαναγνωσίας δεν αφορούν μόνο στα παιδιά και στους εφήβους μας, αλλά και σ' εμάς τους ίδιους!

Ο πιο πειστικός τρόπος να εμπνεύσουμε τα παιδιά μας να διαβάζουν λογοτεχνικά κείμενα είναι να βλέπουν εμάς να ταξιδεύουμε μέσα από ένα βιβλίο...